

Ett nytt, lovande planteringsmaterial, EpiWeb

TEXT & FOTO: HÅKAN HALLANDER

Min artikel om ormbunksrötter som planteringsmaterial (Orkidéer maj 2005 sid 2) talar jag varmt om gamla tiders förnämsta planteringsmaterial, *osmunda*, dvs rötter av ormbunken safsa, *Osmunda regalis*. Ormbunken blev så utnyttjad att den var på väg att bli utrotningshotad. Man ersatte den med stamfibrer av trädormbunksläktet *Dicksonia* som nu också har hamnat på röda listan och inte längre får handlas med.

Nu har vår egen Micke (Mikael Karlbom) kommit på en lösning, en kinesisk plastfiber. Fibern användes egentligen till skurblock. Micke har tillsammans med den kinesiske fabrikören fått den modifierad så att den dels är grövre, dels är mera porös, vilket möjliggör en hög vattenhållande förmåga.

Han har importerat och provat materialet i två år, och håller nu på att marknadsföra materialet som fått handelsnamnet EpiWeb. Jag har tidigare hört talas om det men ställt mig avvakande i väntan på provresultat.

Sådana finns nu, och när jag besökte honom en bit in på nyåret blev jag faktiskt helt övertygad. Det tycks som om denna fantastiska "flugsmälla" inte klarar att slå bara två utan kanske fem, sex eller fler flugor i samma smäll.

Fördelar:

1. Fibrerna har ungefär samma diameter som *osmunda*-rötter. *Dicksonia*-rötter är grövre, och speciellt för småorkidéer är den klenare dimensionen en stor fördel.

2. Fibrerna kan ta till sig så mycket som 80 % vatten, vilket innebär att materialet ger god fukta åt rötterna, samtidigt som luftningen fungerar utmärkt. Epiweb har ett pH omkring 7, alltså helt neutralt, också en fördel.

3. Fibrerna bryts inte ner utan är inerta och kan återanvändas gång på gång, förslagsvis efter desinfektion i kokande vatten eller mikrovågsugn.

4. Fibrerna säljs såväl i form av småbitar (10 x 10 x 10 mm och 20 x 20 x 20 mm) som i hela sjok (upp till 2000 x 1000 x 20 mm). Eftersom fibrerna är ojämna häktar bitarna lätt fast i varandra till skillnad från båda nyssnämnda ormbunksrötter, nästan som om fibrerna hade hullingar. Detta innebär att den kompostklump som man stoppar runt rötterna håller ihop, så att plantan står stadigt.

Att fibrerna häktar samman ger en ytterligare fördel. Rotklumpen hålls samman och krukans kan därför lätt doppas. Inte som barkkompost, där barkbitarna flyter åt alla håll om man doppar hela krukans.

5. Om man planterar på skivor av epiweb kan man skarva skivorna bara genom att lägga en silikonsträng på vardera. Detta innebär att en planta som vuxit ur sin skiva lätt kan få större växyta utan att man behöver störa plantans

6. Orkidéns rötter tycker om att växa in i den fukthållande massan. Ett par exempel ges i bilderna, där man också kan jämföra två plantor som delats och planterats den ena i epiweb, den andra i konventionell kompost.

7. När man skall plantera en planta på en epiweb-skiva är det lätt att sätta fast den med runda tandpetare. Eventuellt kan man klippa eller skära ett snitt i skivan och påta in plantans i snittet. Efter kort tid har plantans (förhoppningsvis!) rotat sig och tandpetarna kan tas bort. Man slipper alltså att binda fast plantans med ful plastbast, strimlor från sönderklippta strumpbyxor, fiskelina eller vad man nu använder.

8. Som om nu inte detta vore tillräckligt, förefaller det också som om epiweb stötte bort sniglar och blomflugor. Micke gjorde observationen att sniglarna lämnade småplantor planterade i epiweb ifred.

Han gjorde då ett kontrollerexperiment där 10 – 12 sniglar i en övertäckt plastback fick ett par riktigt läckra orkidéplantor att ge sig på, dvs om de vågade sig in över epiweben. Efter x veckor hade de ännu inte rört rotspetsar och blad!

Blomflugorna är inte lika våldsamt skadliga för orkidéerna som sniglar. Men många upplever dem som besvärliga och irri-

terande, särskilt i boningsrum. Uppenbarligen trivs de inte i epiweb. Kanske är epiwebben en lösning också här?

Nackdelar:

1 Hittintills har jag bara hittat en nackdel. Epiwebben är mycket lätt. Därför måste man tynga ner en plastkruka, t ex med små stenar. Eller varför inte med som förr fanns i varje orkidékruka, skärvor av sönderslagna lerkrukor?

2. Som en nackdel kan man möjligen uppleva att komposten torkar ut snabbare med epiweb, innebärande att man måste vattna mer sommartid. Denna nackdel uppvägs dock av att man knappast kan övervattna. Den mycket luftiga strukturen gör att överskottsvatten snabbt rinner av, varefter den av fibrerna upptagna fukten länge håller fuktigheten i komposten.

3. Möjligen kan man ha invändningar mot priset. Det är enligt min mening tämligen överkomligt, 17 kr/ l småbitar och 17 kr för en skiva 12 x 20 x 2 cm. Men om jag skulle börja använda det på de flesta av mina plantor blev det många kronor. Å andra sidan kostar korkbark och greenmix också en hel del, så invändningen väger lätt, särskilt med tanke på att det går att återanvända hur många gånger som helst. När produktionen kommer igång torde priset kunna pressas.

Det är möjligt att annat negativt dyker upp efter längre tids användning. Men jag anser materialet synnerligen lovande, faktiskt det mest lovande sedan den nya greenmixen kom i handeln. Problemet med greenmix är dock att man måste passa vattningen noga, och den får aldrig torka ut helt. Epiwebben har uppenbarligen inte denna nackdel.

När detta skrivs finns inte några stora mängder i landet, men en full container är på väg från Kina, där fibrerna tillverkas.

Jag har nu planterat upp en rad orkidéer i epiweb. Om något halvår ska jag rapportera hur det har gått.

För den som vill kolla upp informationen på nätet så finns den på följande länk: www.dusk.se/epiweb.html

Testa gärna själv. Lycka till!

Epiweb marknadsförs i två former, dels småbitar, dels i skivor av olika storlekar. Epiwebskivor kan med fördel användas som bakre vägg i odlingskåp. Både skivor och småbitar finns i svart och brun färg.

En planta av *Dracula inaequalis* delades och planterades dels i epiweb (vänster) och dels i vanlig barkkompost (höger). Efter tre månader är epiweb-delen redan betydligt större.

Samma experiment med en delad planta av arten *Kefersteinia graminea*. Tre och en halv månader senare är epiweb-delen klart större. Vad inte bilden förmedlar är den mycket kraftigare bladtexturen i epiweb-delen, jämfört med barkkompost-delens mer sladdriga textur.

Kefersteinia graminea sedan mitten av september närbild av nytt skott. Närbild av kefersteinian i epiwebben. Den har t o m satt ett nytt skott.

Kefersteinia graminea sedan mitten av september, nya rötter Kefersteinians rötter. Flera nya pigga rötter har satts, och det står klart att plantan är i god växt.

En dålig planta av *Prosthechea vitellina* har redan 3 veckor efter omplantering i epiweb kommit igång med nya rötter.

